

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

«___» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДИНАМІКА ФОНДОВОГО РИНКУ

для студентів

галузь знань	10 «Природничі науки»
спеціальність	105 «Прикладна фізика та наноматеріали»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Еконофізика
вид дисципліни	Вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Волохова Людмила Федорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Волохова Людмила Федорівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри страхування, банківської справи та ризик-менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри

_____ (Антоніна ШОЛОЙКО)

Протокол №1 від «31» серпня 2022 р

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Аліна МАГОМЕДОВА)

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

Протокол від «30» серпня 2022 року № 5

Голова науково-методичної комісії _____ (Сергій РАДЧЕНКО)

Вступ

1. Мета навчальної дисципліни – підготувати кваліфікованих фахівців у галузі природничих наук з глибоким розумінням суспільних процесів, зокрема у фінансовій сфері шляхом формування теоретичних знань і практичних навичок з організації та порядку надання і отримання фінансових послуг на фондовому ринку, механізму функціонування та регулювання ринку цінних паперів з урахуванням сучасних трендів його розвитку, використовуючи методології теоретичної фізики для моделювання і дослідження економічних процесів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Знати зміст дисциплін «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Теорія імовірності і математична статистика», «Фінанси», «Макроекономічна статистика», «Основи програмування», «Методи обробки даних».

Вміти аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку окремих сегментів фондового ринку, здійснювати фінансово-статистичні розрахунки за допомогою сучасного програмного забезпечення, проводити пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел за допомогою сервісів бізнес - аналітики, що забезпечують швидкий доступ до великих масивів даних (Big Data), готувати презентації в програмі MS Power Point.

Володіти аналітичним інструментарієм математико - статистичного моделювання та прогнозування, методами системного та фінансового аналізу щодо діяльності учасників фондового ринку ; володіти навичками публічних виступів.

3. Анотація навчальної дисципліни: дана навчальна дисципліна присвячена вивченню теоретичних та організаційних засад функціонування фондового ринку , дослідженню його структури, з'ясуванню ключових векторів розвитку. Студенти повинні набути універсальні знання щодо основних засад фондового ринку та сучасних тенденцій його розвитку; методів аналізу ринку цінних паперів та особливостей регулювання діяльності учасників фондового ринку. В курсі передбачено використання аналогій між рівняннями, що застосовуються в економіці, і рівняннями окремих фізичних процесів (гідродинаміка – «потік» грошей, температура – вартість, фазовий перехід – «обвал» ринку тощо.).

Знання, здобуті студентами в результаті вивчення цієї дисципліни, можуть бути використані для організації власного бізнесу, ефективного управління портфелем ЦП, стануть у нагоді при виборі напряму подальшої професійної спеціалізації: у банківському секторі, інституціях фондового ринку, інвестиційних фондах, у галузі прикладної фізики, а також новітніх комбінованих напрямках, що швидко розвиваються.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувати програмні компетентності.

Загальні компетентності: здатність зберегти та примножити моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення активного способу життя (ЗК2); навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК7); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК8).

Спеціальні (фахові) компетентності : Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів (ФК1); Здатність до постійного розвитку компетентностей у сфері прикладної фізики, інженерії, економіки та комп'ютерних технологій (ФК7); Здатність використовувати сучасні теоретичні уявлення в галузі фізики для аналізу фізичних систем, для пошуку методів можливих рішень задач у галузі економіки (ФК8); Здатність використовувати методи і засоби теоретичного дослідження та математичного моделювання в професійній діяльності (ФК9).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація;)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
Код	Результат навчання			
Студент повинен знати:				
1.1	сутність, характерні ознаки та класифікацію фондового ринку	лекція, практичне заняття	тест (50% правильних відповідей), бліц-опитування, участь у дискусії, виконання творчих аналітично-розрахункових робіт, реферат, презентація	5%
1.2	особливості та форми регулювання діяльності учасників фондового ринку	лекція, практичне заняття		5%
1.3	Методи аналізу динаміки фондового ринку	лекція, практичне заняття		5%
1.4	особливості надання фінансових послуг на ринку цінних паперів.	лекція, практичне заняття		5%
1.5	інновації на фондовому ринку	лекція, практичне заняття		5%
Студент повинен вміти:				
2.1	використовувати законодавчі та нормативні документи з питань організації діяльності фондового ринку	лекція, практичне заняття	виконання практичних вправ, обговорення Case study, підготовка та захист самостійного індивідуального навчального проекту (презентація)	5%
2.2	на основі статистичної інформації проводити комплексний аналіз динаміки розвитку фондового ринку	лекція, практичне заняття		5%
2.3	здійснювати порівняльну характеристику різних видів цінних паперів	лекція, практичне заняття		5%
2.4	сформулювати оптимальний портфель цінних паперів залежно від інвестиційної політики	лекція, практичне заняття		5%
2.5	володіти сучасним інструментарієм трейдингу на фондових біржах	лекція, практичне заняття		5%
Студент повинен демонструвати здатність і готовність:				
3.1	оперувати широким колом знань у сфері діяльності фондового ринку	лекція, практичне заняття	участь у дискусії, обговорення Case study, участь в дидактичних іграх, виконання практичних вправ, презентація	до 10%
3.2	використовувати в практичній діяльності отримані теоретичні знання			
3.3	пропонувати напрями підвищення ефективності фондового ринку			
3.4	представляти та захищати отримані результати у формі звітів та презентацій, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології			
3.5	працювати в команді			
3.6	здійснювати подальше персональне навчання у сфері ринків фінансових послуг			

7. Схема формування оцінки:

Оцінка формується за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (50%)** включає: усні доповіді (30%), опитування (20%), тестування (50%) та **оцінювання практичної підготовки (50%)** – виконання творчих аналітично-розрахункових робіт: презентація (30%), практичні завдання (50%), кейс (20%).

7.1. Порядок оцінювання студентів денної форми навчання:

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх тем курсу та виконання аналітично-розрахункових робіт.

- семестрове оцінювання (максимум – 60 балів; мінімум – 36 балів):

№	Форми контролю	Програмні результати навчання	Бали (min/max) ¹	Кількість
1	Усна доповідь	РН1.1-1.10; 2.1; 2.5;	1,5 / 2,5	2
2	Бліц-опитування (письмове завдання)	РН1.1-1.10	1,5 / 2,5	2
3	Тестування (50% правильних відповідей)	РН1.1-1.10	3/5	2
4	Виконання творчих, аналітичних, розрахункових робіт, у т.ч.:	2.5; 3.1; 3.5; 3.6	1,5 / 2,5	
4.1	Кейс-стаді			1
4.2	Есе	2.5	1,5 / 2,5	1
4.3	Практичні завдання розрахункового характеру	РН1.2; 1.4-1.6; 2.2; 2.3; 3.2; 3.3	1,5 / 2,5	2
4.4	Презентація	РН1.1-1.10; 2.4; 3.1; 3.4	6/10	1
5	Проміжна (модульна) контрольна робота (МКР)	РН1.1-1.10; 2.4; 3.3	6/10	2

- підсумкове оцінювання у формі екзамену:

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового екзамену, який триває 1 год. 30 хв. Максимальна кількість балів на екзамені – 40 балів, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали (60% максимальної кількості балів, відведених на екзамен).

Студент допускається до екзамену за умови:

- виконання всіх передбачених планом робіт;
- загальна сума балів набраних упродовж семестру повинна відповідати рекомендованому мінімуму для допуску до екзамену – **36 балів**.

Семестрова кількість балів		МКР	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	12	24 ²	60
Максимум	40	20	40	100

¹ Мінімальна / максимальна оцінка, яку може отримати студент (60% від максимальної кількості балів).

У випадку, коли студент на екзамені набрав менше 24 балів, отримані бали не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), в екзаменаційній відомості у колонці «бали за екзамен» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих за семестр.

7.2. Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: дискусії, опитування, розв'язування задач, тестування, контрольні роботи здійснюються під час занять, які відбуваються за розкладом.

Самостійна робота студента полягає в систематичному опрацюванні нормативно-законодавчих актів та звітів про діяльність фінансових посередників на ринку фінансових послуг. Засвоений матеріал підлягає перевірці на кожному практичному занятті у формі усного опитування. Крім того, результати самостійного опрацювання матеріалу перевіряються у вигляді коротких письмових робіт двічі (протягом модульних тижнів), кожна з яких оцінюється максимум у 10 балів.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом виконання студентом додаткових розрахункових завдань з дисципліни.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Загальна кількість балів, набраних студентом упродовж семестру з дисципліни «Ринок фінансових послуг», відповідає оцінці:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семинари	Самостійна робота
1	Сутність та структура фондового ринку, основні тенденції розвитку.	2	1	7
2	Види цінних паперів. Сучасні тренди на ринку деривативів в Україні та світі.	2	1	8
3	Роль фундаментального аналізу у прогнозуванні розвитку фондового ринку	2	2	10
4	Фондові індекси та рейтинги ЦП	2	1	7
5	Технічний аналіз на ринку цінних паперів	2	2	8
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		-	1	-
6	Інвестиційна діяльність на фондовому ринку України: виклики та можливості	2	1	10
7	Інфраструктура фондового ринку	2	1	8
8	Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	2	1	8
9	Правила біржової торгівлі, біржові угоди та біржове котирування цін	2	1	8
10	Трейдерські операції на фондовій та криптовалютній біржах.	2	1	8
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		-	1	-
<i>Захист самостійної роботи</i>		-	2	-
УСЬОГО		20	16	82

Загальний обсяг 120 год. (4 кредита), в тому числі:

лекції – **20 год.**

практичні – **16 год.**

самостійна робота – **82 год.**

консультації – **2 год.**

Рекомендована література

Основна:

1. Баффет У., Есе про інвестиції, корпоративні фінанси та управління компаніями /Уфрен Баффет ; пер. з англ., 2005. - 268с.
2. Беннет Марк Дж., Хаген Дірк Л. Фінансова аналітика з R. Створення комп'ютерної лабораторії для аналізу і обробки даних //Cambridge, UK : Cambridge University Press, 2016. - 376 р.
3. Бланк І.А. Управління фінансовими ризиками.-К.: Ніка-Центр, 2005.- 600с.
4. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 144 с.
5. Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум [для студентів екон. спец. ВНЗ] / О. Є. Кузьмін, Н. О. Шпак, О. Ю. Григор'єв та ін. — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 336 с.

6. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник / Д. О. Приходько. – Х. : ФОП Бровін О.В., 2021. – 280 с.
7. Силантьєв С. О. Міжнародна практика використання похідних фінансових інструментів: монографія / С. О. Силантьєв. — Київ: КНЕУ, 2017. — 399 с.
8. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. Режим доступу: <https://cutt.ly/IW6IJME>
9. Фондовий ринок : підручник : у 2 кн. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Знання, 2015 - 2016. - 621 с.
10. Фондовий ринок: Практикум: навч. посіб./ [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]- Київ: Знання, 2017. 718 с.

Додаткова:

1. Васильченко З.М. Розвиток ринку фінансових деривативів як інструментів ризик-менеджменту: світовий та національний аспекти *Фінансовіе услуги: наук.-практ. збірник*. Київ, 2017. Вип. 2. С. 2-5.
2. Діяльність банків на ринку цінних паперів; Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку // Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / А. Г. Чубенко, М. В. Лошицький, Д. М. Павлов, С. С. Бичкова, О. С. Юнін. — Київ : Ваїте, 2018. — С. 219; 220.
3. Державне регулювання інвестиційного процесу в умовах функціонування ринку цінних паперів: монографія / П. О. Куцик, М. Я. Вірт, І. В. Гончарук та ін.; Львів: ЛКА, 2014. – 296 с.
4. Іскренко Л.П., Кіров Б.С. Інтернет-трейдинг та проблеми його ліквідності на фондовому ринку України. Економіка та Фінанси. №3, 2012
5. Мошенський С.З. Фінансові центри України та ринок цінних паперів індустріальної епохи. — London: Xlibris, 2014. — 453 с.
6. Настільна книга фінансового директора /Стів Брег; Пер.з англ. 2012.- 608 с.
7. Правове регулювання обігу цінних паперів : навч. посіб. / О. С. Яворська ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015.- 335 с.
8. Прогнозування соціально-економічних процесів: сучасні підходи та перспективи: монографія / О.І. Черняк, О.І. Ляшенко, Т.В. Кравець та ін.; Бердянск: Видавець Ткачук О.В., 2011. – 436 с.
9. Ринок фінансових послуг: підручник / за ред. Н. В. Приказюк. — К.: ФОП Ямчинський О.В., 2019. — 757 с.
10. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Режим доступу: <https://cutt.ly/TW6l2OV>
11. Фінансовий аналіз : навч. Посіб / за ред. Н. І. Власюк - Львів : Вид-во ЛКА, 2016.- 311с.
12. Хеджування валютних ризиків: інструменти і стратегія. Режим доступу: <https://www.instaforex.com/ua/hedging>
13. Цінні папери : підручник / за ред. проф., чл-кор. НАН України В. Д. Базилевича . - К. : Знання, 2011.- 1095 с.
14. Цінні папери //Словник фінансово-правових термінів / за заг. ред. д. ю.н., проф. Л. К. Воронової. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011– 558 с.
15. USAID (2019). Financial literacy, financial inclusion and financial well-being in Ukraine. Kyiv, June 2019. 45 p.
16. World Bank (2018). The little data book on financial inclusion. World Bank Group, 2018, 178 p.

Інтернет-ресурси:

1. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>.
2. Фондовий ринок. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Центр біржових технологій: <https://cbt.center/ua/terminal-metatrader-i-inshi-platformi-dlya-birzhovoyi-torgivli-vibirayemo-najkrashhe/>
4. Сайт Українська біржа. Терміновий ринок. URL: <http://www.ux.ua/s146>
5. Сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу (УАІБ). URL: <http://www.uaib.com.ua>.
6. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Сайт Аналітичний фінансовий портал. URL: <http://www.prostobank.ua/>
8. Сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>
9. FundMarket — портал про фондовий ринок України. URL: <https://web.archive.org/web/20121230042150/http://fundmarket.ua/>
10. Акційний ринок на порталі Investfunds. URL: <https://web.archive.org/web/20100317050630/http://stocks.investfunds.com.ua/>
11. Світова федерація бірж. URL: <https://www.world-exchanges.org>
12. Фондова біржа ПФТС. URL: <http://www.pfts.com>